
Et principnotat.

Kulturpas til børn og familier i Aalborg Kommune.

November 2015

#2015-028219-16

Indhold

Indledning	3
Politiske mål om børn og kultur	3
Forslag til kulturpas i Aalborg kommune.....	4
Formål	4
Afsættet.....	5
Pilotprojekt.....	5
Målgruppe	6
Kulturtilbud.....	7
Opfølgning	7
Organisering	7
Budget	8
Den videre planlægning	8
Tids- og handleplan	9

Indledning

Byrådet har besluttet at afsætte et rammebeløb på 350.000 kr. pr. år i 2016-19 til realiseringen af et kulturpas på børneområdet.

Forud for byrådets beslutninger har der været drøftelser om kulturpasset i bl.a. Sundheds- og Kulturudvalget og i Det Børnekulturelle Netværks styregruppe og projektgruppe¹.

På baggrund af budgetbeslutningen og de bagvedliggende drøftelse har Sundheds- og Kulturforvaltningen udarbejdet dette principnotat om, hvordan kulturpasset kan realiseres inden for bl.a. disse rammer:

- Kulturpasset er et frivilligt tilbud
- Kulturpasset er et tilbud til børn og familier om at være aktive sammen
- Kulturpasset skal skabe interesse for kommunens kulturtilbud
- Kulturpasset skal have et inkluderende formål uden at virke stigmatiserende
- Kulturpasset afprøves som pilotprojekt, der kan udvikle sig i takt med erfaringerne
- Kulturpasset kobler sig til et bredt kulturbegreb

Ved godkendelse i Sundheds- og Kulturforvaltningen foreslås det, at notatet efterfølgende sendes til orientering i Skoleudvalget og Familie- og Beskæftigelsesudvalget.

Politiske mål om børn og kultur

Kulturministeriet peger i sin "Strategi for skolebørns møde med kunst og kultur" (2014) bl.a. på vigtigheden af, at kunst og kultur når alle børn, også dem, der ikke af sig selv møder det i deres opvækst og at der er behov for god og synlig adgang til eksisterende kulturtilbud.

Børn skal have mulighed for at møde kunst og kultur, fordi de mange udtryksformer tilbyder oplevelser og muligheder, som er med til at udvikle børnene; de lærer sig selv at kende og de lærer at indgå i fællesskaber. Når børn møder kunst, er de på lige fod – de kan se, høre, føle på den og opleve den umiddelbart. Det kræver ikke særlige boglige eller sproglige forudsætninger. Kunst og dens æstetik er en sensitiv vej til viden, erkendelse og erfaring.

Kultur og inklusion...

Alle mennesker, ikke mindst børn, har et grundlæggende behov for at kunne udtrykke sig og blive forstået og accepteret af andre. Det kan være vanskeligt, hvis man af den ene eller anden grund falder uden for normen.

Børn med udfordringer, f.eks. på grund af sociale, familiære eller sundhedsmæssige forhold, risikerer at blive klemte i et skoleliv med stor fokus på faglighed i de klassiske skolefag.

Det aktive møde med kunst og kultur giver alle børn en oplevelse af, at der er noget, de kan, og noget, som giver dem mulighed for at indgå i nye relationer med andre børn og voksne.

"Strategi for skolebørns møde med kunst og kultur", Kulturministeriet, 2014.

¹ Styregruppen udgøres af Skoleforvaltningens læringschef, Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens udviklingschef samt Sundheds- og Kulturforvaltningens kulturchef og en leder fra Aalborg Biblioteker. Projektgruppen udgøres af repræsentanter fra kulturinstitutioner (hhv. Aalborg Zoo og Aalborg Symfoniorkester), ungdomsskolen, kulturskolen, Aalborg Bibliotekerne, fritidscentre, børnehaver og kulturplaymakeren.

Mødet med kunst og kultur kan også medvirke til at styrke børns udvikling af bl.a. selvstændighed, nysgerrighed, refleksion, indlevelsessevne, sociale færdigheder og lysten og evne til selv at dygtiggøre sig og gøre sig umage.

Aalborg Kommunes **Børne- og Ungepolitikfor 2015-17** har overskriften ”I Aalborg Kommune vil vi have at alle børn og unge trives” og det er politikens mål, at alle børn og unge udvikler sig til kompetente, robuste mennesker, der kan indgå i demokratiet og være aktive medborgere. Kulturinstitutioner ses i børne- og ungepolitikken som en blandt flere udviklings- og læringsarenaer, der giver børn og unge appetit på livet.

Aalborg Kommunes kulturpolitik 2013-17 har bl.a. som målsætning, at flere skal bruge kulturlivet, at vi har åbne og inviterende kulturtilbud og at borgere og gæsterne skal møde kulturtilbuddene der, hvor de er. Det gælder også børn, som jo er kulturbrugere i sin egen ret – men er også fremtidens brugere.

Forslag til kulturpas i Aalborg kommune

Familiernes rolle i forhold til at introducere børn for kulturlivet er ikke specielt fremhævet i de tre nævnte politikker / strategier. Her er fokus mere på fx de professionelles rolle. Forslaget til kulturpas i Aalborg Kommune er et bud på, hvordan vi kan synliggøre kulturen for familierne og forhåbentligt inspirere familierne til sammen at gå på opdagelse i kommunens mange forskellige kulturtilbud – fra museer, spillesteder og teatre til børnekarneval, børnekulturfestival og vikingemarked mm.

Kulturpasset er således i praksis et familie-kulturpas (i det følgende kun benævnt kulturpas).

Formål

I tråd med overnævnte betragtninger om kulturens betydning for børn ønsker byrådet i Aalborg Kommune at indføre et kulturpas som et frivilligt og familiebaseret tilbud til yngre børn og deres familier.

Kulturpasset har et inkluderende formål, idet målet er, at passet kan medvirke til at mindske evt. økonomiske eller sociokulturelle barrierer hos nogle familier for at benytte kulturlivets tilbud.

Kulturpasset har også til formål at præsentere børn og familier i Aalborg Kommune for udvalgte kulturtilbud på en nem og sjov måde, og forhåbentligt give familierne interesse for at bruge kulturlivets tilbud aktivt som familie.

Kulturpasset skal derudover medvirke til at få flere besøgende i kommunens kulturtilbud, og at synliggøre bredde og variation i kommunens kulturtilbud.

Afsættet

Forslaget til kulturpasset trækker bl.a. på erfaringerne fra Aalborg Kommune med Aktiv Sommer og Sport2Go. Der er endvidere indhentet erfaring fra bl.a. Holbæk Kommune, som har haft i kulturpas i flere år og som har tilpasset koncept undervejs.

Forslaget udspringer af drøftelser i Det Børnekulturelle Netværk og på baggrund af de politiske udmeldinger og budgetbeslutningen om at indføre et kulturpas i Aalborg Kommune.

Pilotprojekt

Kulturpasset igangsættes som et 3-årigt pilotprojekt med henblik på at indhente erfaringer og viden – om målgruppe, indhold, deltagende kulturtilbud, organisering mv.

Kulturpasset står på to ben. Der foreslås introducerende forløb til kulturpasset for forældre i udvalgte børnehaver og skoler og disse forløb følges op af familiernes egen (frivillige) brug af kulturpasset.

Kultur og familien...

"... små børn er afhængige af nære voksne for at udvikle deres kendskab til og møde med kunst og kultur".

"Familier, der ikke opsøger kunst og kultur sammen med deres børn, kan have brug for målrettet information om kunst- og kulturtilbud, så familierne bliver opmærksomme på kunst- og kulturtilbud i nærområdet, rabatordninger eller andre relevante aktiviteter, som de ikke har kendskab til eller opsøger af sig selv."

Strategi for små børns møde med kunst og kultur, maj 2014

Forvaltningen vurderer, at et introducerende forløb er nødvendigt for at vække familiernes interesse for at benytte kulturtilbuddene og for at understøtte det inkluderende formål.

Kulturpasset tilbydes skoler og børnehaver (i udvalgte skoledistrikter), konkret til børn på 3-6 år og til elever i 2. klasse.

For begge børnegrupper gælder, at passet tildeles familierne via børnehavernes og klassernes forældreråd. Passene tilhører familierne, og det er familierne, der sammen finder ud af, hvordan de vil bruge passet.

Børnehave og skole danner ramme for en introduktion til kulturpasset via Det Børnekulturelle Netværk. Der udarbejdes en "kulturkuffert" med 4-6 kulturtilbud, som forældrerådene kan benytte sig af i år et. I år to har familierne mulighed at gå på opdagelse i de kulturkuffertens øvrige tilbud på egen hånd.

Ordringen planlægges i 2016 og med opstart til skoleåret 2016-17.

Et antal udvalgte skoledistrikter		
	Børnehaver	Skoler
Målgruppe	Forældrebestyrelsen / forældreråd Børn i alderen 3-6 år	Klasseforældreråd Elev i 2. klasse
År 1	Introduktion via Det Børnekulturelle Netværk og evt. kunstner e.l. Kulturkuffert med 4-6 alderssvarende kulturtilbud	Introduktion via Det Børnekulturelle Netværk og evt. kunstner e.l. Kulturkuffert med 4-6 alderssvarende kulturtilbud
År 2	Familierne kan benytte kulturpasset på egen hånd – eller sammen med andre familier med kulturpas	Familierne kan benytte kulturpasset på egen hånd – eller sammen med andre familier med kulturpas

Passet giver gratis adgang for barnet og familierne til de udvalgte kulturtilbud. Børnehaver og skoler har ikke ansvar for passets anvendelse mv. De hjælper alene med at sætte rammer for information, og for at familierne i forældre kredsen kan indgå aftaler, og evt. bruge institutionen som mødested mv.

Målgruppe

Der skal udvælges et antal skoledistrikter, hvor forældre i hhv. distriktets børnehaver og 2. klasser tilbydes passet. De valgte skoledistrikter (børnehaver og skoler) kan fx være karakteriseret ved, at de har lyst til at deltage i et pilotprojekt med et inkluderende fokus, at det vurderes, at der er familier i området som er kulturfremmede og at der er forældreråd, som ser kulturpasset som en interessant mulighed. Antallet af deltagende forældreråd afhænger bl.a. af den økonomiske ramme.

Skoleforvaltningen vil været behjælpelig med at finde skoledistrikter, der kan være relevante i forhold til tilbud om kulturpas².

I børnehaverne foreslås, at passet gives til børnehavebørn i alderen 3-6 år og i skoleregion foreslås målgruppen at være elever i 2. klasse. Disse aldersgrupper er bl.a.:

- ... modtagelige for nye indtryk
- ... parate til at bruge deres sanser
- ... i stand til selv at formulere deres indtryk og ønsker
- ... i en alder, hvor de behøver følgeskab af voksne, og derved sikres at kulturpasset er et familietilbud

² Skoleforvaltningen vurderer umiddelbart, at fx følgende skoledistrikter kan være relevante for kulturpasset: Filstedvejens Skole, Sønderbro skolen, Seminarieskolen, Løvvangskolen, Gl. Lindholm Skole, Nørre Uttrup Skole, Mariendalskolen, Højvangsskolen, Sofiendalskolen, Farstrup Skole, Mou Skole, Kongerslev Skole, Ulsted Skole og Hals Skole. Mellervangskolen og Tornhøjsskolen i Aalborg Øst er ikke umiddelbart medtaget med på listen, da der i forvejen er mange projekter i de to skoledistrikter.

De to aldersgruppe kan ses som en dobbelt to-trins-raket, som også bygger op til Aktiv Sommer (som er for aldersgruppen efter 2.-3. årgang).

Kulturtilbud

Ordningen vil give adgang til et antal kulturtilbud i Aalborg Kommune for begge målgrupper i hhv. børnehave og skole. Kulturtilbuddene skal fx være alderssvarende og faste kulturtilbud, der giver mulighed for at familierne kan være aktive sammen og holde kulturpas-omkostningerne på et fornuftigt niveau. Det giver mulighed for, at familierne kan komme igen og at de møder kulturtilbuddet, der hvor det er og som det er.

Det skal i planlægningsfasen indledes dialog med egnede og interesserede kulturtilbud, og der skal bl.a. være fokus på at vis genremæssig spredning.

Der kan være behov for delvis kompensation til kulturinstitutionerne – fx vedrørende tabt entré³.

De deltagende kulturtilbud kan på eget initiativ vælge at udvikle særlige overraskelser eller tilbud til børn med kulturpas – fx billige årskort, gaver, konkurrencer eller gæsteoptræden.

Opfølgning

Der tilrettelægges en opfølgning af kulturpasset, fx med baseline, succeskriterier, effektmål e.l. Skoleforvaltningen har evaluatore, der kan være behjælpelige hermed.

Opfølgningen retter sig både mod familiernes brug af passet, tilfredshed mv. og mod kulturinstitutionernes respons. Forskellige metoder kan bringes i anvendelse – spørgeskemaer, fokusgruppeinterviews mv.

De involverede kulturinstitutioner kan på eget initiativ lave egne evalueringer (fx om familiernes oplevelse af kulturtilbuddet).

Organisering

Kulturpasset er en vigtig indsats på tværs af Skoleforvaltningen, Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Sundheds- og Kulturforvaltningen, jf. fokus på inklusion, branding af kommune og aktive børn og familier. Kulturpasset kobler også til politikker, der har relevans for alle tre områder.

Dette er også baggrunden for, at opgaven med kulturpasset placeres i Det Børnekulturelle Netværk, som netop repræsenterer de nævnte forvaltninger.

Der tilknyttes en projektleder til kulturpasset, der bl.a. skal have kontakten med kulturtilbuddene, børnehaver og skoler (forældrerådene), stå for hjemmesiden, koordinere

³ Fx betaler Aktiv Sommer 30 kr. pr. barn til Aalborg Zoo mod, at barnet har fri entré med en Aktiv Sommer billet.

med kulturtilbuddene, opsamle erfaringer og videreudvikle kulturpasset samt bidrage til opfølgningen⁴.

Der oprettes en hjemmeside, som indeholder oplysninger om kulturpasset og tilbud under ordningen.

Budget

Byrådet har afsat en budgetramme på 350.000 kr. pr. år i 2016-19 til realiseringen af kulturpasset. I planlægningsfasen vil der blive udarbejdet et egentligt budget. Der må dog forventes udgifter til bl.a. følgende:

Skitse – budget for kulturpas	
Projektledelse – bl.a. koordinering, planlægning og administration	
Etablering og vedligehold af hjemmeside,	
Dialog med kulturinstitutioner og forældreråd i skoler og børnehaver	
Formidling (www, plakater, pjecer mm.)	
Kompensation til kulturinstitutioner, fx for fribilletter	
Uforudsete udgifter	
Årlig budgetramme:	350.000 kr.

Mulighederne for fundraising, sponsorater mv. skal undersøges.

Den videre planlægning

Det beskrevne forslag indeholder overordnede principper for, hvordan forvaltningen foreslår kulturpasset udmøntet. Hvis forslaget godkendes skal forslaget gøres konkret, bl.a.:

- ... der skal indgås aftaler med et antal relevante kulturtilbud
- ... der skal udvælges skoledistrikter og der skal indgås aftaler med skoler og børnehaver
- ... der skal udpeges en projektleder
- ... der skal udarbejdes et projektbudget
- ... der skal oprettes hjemmeside
- ... der skal udarbejdes informationsmateriale
- ... OSV.

⁴ Erfaringerne fra Aktiv Sommer er, at der tidsmæssigt bruges ca. 1/3-årsværk til planlægning og realisering af Aktiv Sommer. Kulturpasset er et helt nyt tilbud med en anden organisering mv., så der må forventes et vist timeforbrug til planlægning, projektledelse, administration, opfølgning mv.

Tids- og handleplan

Her er en overordnet tidsplan for kulturpassets realisering

Tids- og handleplan	
December 2015	Principnotat fremlægges til beslutning i Sundheds- og Kulturudvalget
December 2015 / januar 2016	Ved Sundheds- og Kulturudvalget godkendelse sendes beslutning og notat til orientering i Skoleudvalget og Familie- og Beskæftigelsesudvalget
Januar – maj 2016	Kulturpasset detailplanlægges, bl.a. udpegning af tovholder, valg af skoledistrikter, valg af kulturinstitutioner, udarbejdelse af informationsmateriale og hjemmeside mv.
Maj 2016	Sundheds- og Kulturudvalget orienteres om den konkrete realisering af kulturpasset
September / oktober 2016	Ordningen påbegyndes med introduktion til udvalgte forældreråd / familier i udvalgte børnehaver og skoler
Medio 2016 – medio 2018	Årligt status e.l. til Sundheds- og Kulturudvalget og ved behov.
Medio 2016 – medio 2018	Ordningen er aktiv og der laves opfølgninger mv.
Maj 2018	Tilbage melding til Sundheds- og Kulturudvalget med henblik på evt. budget 2019.